

Fact-checking analiza novinskog članka

Naziv članka: Nova studija: Hrvatska može svu struju dobivati iz obnovljivih izvora već od 2030.

Datum objave članka: 05.06.2025.

Poveznica na izvor (medij/portal): <https://www.tportal.hr/vijesti/clanak/nova-studija-hrvatska-moze-svu-struju-dobivati-iz-obnovljivih-izvora-vec-od-2030-20250605>

Ime i prezime studenta: Alex Mihailović

Ime i prezime mentora/ice: prof. dr. sc. Bojana Olgić Draženović

1. Kratki opis članka

Članak predstavlja rezultate Greenpeaceove studije '100 posto obnovljivo do 2030. – Plan za zelenu tranziciju hrvatske elektroenergetike', a koju je izradio stručni tim pod vodstvom dr.sc. Gorana Krajačića s Fakulteta strojarstva i brodogradnje u Zagrebu. Studija govori o proizvodnji električne energije koristeći solarne i vjetroelektrane, a fokus studije je usmjeren i na proizvodnju energije u zemljama poput Grčke i Mađarske. U članku se autor dotiče hrvatskog solarnog potencijala te budućnosti obnovljivih izvora energije u RH.

2. Identificirane činjenice i njihova provjera

Iz članka su izdvojene 3 glavne tvrdnje koje se dotiču kvantitativnih podataka o proizvodnji energije.

Prva tvrdnja smatra se točnom radi njene prisutnosti u mnogobrojnim člancima, a isto tako tvrdnja je analizirana i u studiji. Tvrdnja navodi velik potencijal koji Hrvatska mora iskoristiti kako bi postigla energetske neovisnost do 2030. godine.

Druga tvrdnja smatra se netočnom radi neispravnosti dvaju ključnih podataka iz tvrdnje. U tvrdnji je navedeno da je u Grčkoj u posljednjih 5 godina instalirano čak 7 GW solara, a u Mađarskoj 5,5 GW, međutim u Grčkoj je zapravo instalirano nešto više od 4 GW dok je u Mađarskoj instalirano oko 6,5 GW solara.

Treća tvrdnja iz ovog članka smatra se točnom radi njene prisutnosti na povjerljivim stranicama kojima je primarna tematika obnovljiva energija, a vjerodostojnosti ove tvrdnje pridodaje i premijerovo obraćanje medijima o izgradnji nove solarne elektrane Korlat čije će financiranje poduprijeti EBRD i EIB.

Četvrta tvrdnja smatra se točnom pošto je izjava dr.sc. Gorana Krajačića prisutna na internetskoj stranici portala Direktno.hr te samo naglašava realno stanje regulatornog okvira i stanje energetske infrastrukture u Hrvatskoj.

“Financiara Europska unija – NextGenerationEU. Izneseni stavovi i mišljenja samo su autorova i ne odražavaju nužno službena stajališta Europske unije ili Europske komisije, kao ni stajališta Agencije za elektroničke medije ni Ministarstva kulture i medija. Europska unija i Europska komisija, kao ni Agencija za elektroničke medije ni Ministarstvo kulture i medija ne mogu se smatrati odgovornima za njih”

Br.	Tvrdnja iz članka	Ocjena (točno / djelomično / netočno)	Izvor(i) i komentar provjere
1	„Tako bi udio solarnih elektrana porastao na pet GW, a vjetroelektrana na ukupno 4.2 GW.“	Točno	Tvrdnja je provjerena izravno pomoću Greenpeaceove studije „100% obnovljivo do 2030.“ iz 2025. godine. (https://www.greenpeace.org/static/planet4-croatia-stateless/2025/06/a71ad3be-studija-100_obnovljivo.pdf)
2	„U zadnjih pet godina u Grčkoj je instalirano čak sedam GW solara, a Mađarskoj 5,5 GW.“	Netočno	Tvrdnja je provjerena koristeći više izvora kao što su Statista i PV Magazine. (https://www.pv-magazine.com/2025/06/19/hungarys-solar-capacity-nears-8-gw/ ; https://www.statista.com/statistics/497570/electricity-production-from-solar-in-greece/)
3	„...Hrvatska je tek ovih dana dosegla ukupno jedan GW sunčanih elektrana, unatoč tome što je po solarnom potencijalu u samom europskom vrhu.“	Točno	Tvrdnja je provjerena koristeći izvore: PV Magazine i OIEH. (https://oie.hr/hrvatska-ce-do-2026-prijeci-granicu-od-1-gw-solara/ ; https://www.pv-magazine.com/2025/05/19/croatia-reaches-1-gw-solar-milestone/)
4	„Krajačić ističe da je potrebna čvrsta politička odluka kako bi Hrvatska postigla zadovoljavanje ukupne potrošnje električne energije iz obnovljivih izvora. Ta odluka treba uključivati jasne signale prema unapređenju elektroenergetskog sustava te izgradnji i ojačanju mreže i	Točno	Vjerodostojnost tvrdnje potvrđena je njenim prisustvom na internetskoj stranici portala Direktno.hr. (https://direktno.hr/razvoj/hrvatskoj-je-ostalo-jos-pet-godina-za-veliki-plan-treba-nam-cvrsta-politicka-odluka-373125/)

“Financiara Europska unija – NextGenerationEU. Izneseni stavovi i mišljenja samo su autorova i ne odražavaju nužno službena stajališta Europske unije ili Europske komisije, kao ni stajališta Agencije za elektroničke medije ni Ministarstva kulture i medija. Europska unija i Europska komisija, kao ni Agencija za elektroničke medije ni Ministarstvo kulture i medija ne mogu se smatrati odgovornima za njih”

	osiguravanju skladištenja energije.“		
--	--------------------------------------	--	--

3. Zaključak analize

Članak obrađuje tematiku obnovljivih izvora energije te nam daje do znanja kako su neke od okolnih zemalja ispred Hrvatske što se tiče proizvodnje energije putem solarnih elektrana i kako bi se za Hrvatsku stanje moglo znatno promijeniti ako uspije iskoristi svoj solarni potencijali na pravi način. To nam dokazuje kroz izjavu dr.sc. Gorana Krajačića koji dodatno naglašava stanje regulatornog okvira i stanje energetske infrastrukture u Hrvatskoj.

Zaključno, članak je uglavnom pouzdan i vjerodostojan usprkos jednoj tvrdnji koja je sadržavala netočne kvantitativne podatke. Ta netočnost ne umanjuje glavnu poruku članka o velikom neiskorištenom potencijalu Hrvatske za razvoj solarnih i vjetroelektrana. Ostale tvrdnje bile su točne te provjerene koristeći provjerljive članke i dokumente.

4. Korišteni izvori

1. Direktno.hr, (2025) *Hrvatskoj je ostalo još pet godina za veliki plan: 'Treba nam čvrsta politička odluka'*, Dostupno na: <https://direktno.hr/razvoj/hrvatskoj-je-ostalo-jos-pet-godina-za-veliki-plan-treba-nam-cvrsta-politicka-odluka-373125/> (pristupljeno 21. lipnja 2025.).
2. Greenpeace, (2025) *Studija 100% Obnovljivo*, Dostupno na: https://www.greenpeace.org/static/planet4-croatia-stateless/2025/06/a71ad3be-studija-100_obnovljivo.pdf (pristupljeno 21. lipnja 2025).
3. OIE.hr, (2023) *Hrvatska će do 2026. prijeći granicu od 1 GW solara*, Dostupno na: <https://oie.hr/hrvatska-ce-do-2026-prijeći-granicu-od-1-gw-solara/> (pristupljeno 21. lipnja 2025).
4. pv magazine International, (2025) *Croatia reaches 1 GW solar milestone*, Dostupno na: <https://www.pv-magazine.com/2025/05/19/croatia-reaches-1-gw-solar-milestone/> (pristupljeno 21. lipnja 2025).
5. pv magazine International, (2025) *Hungary's solar capacity nears 8 GW*, Dostupno na: <https://www.pv-magazine.com/2025/06/19/hungarys-solar-capacity-nears-8-gw/> (pristupljeno 21. lipnja 2025).
6. Statista (2025) *Annual volume of electricity produced from solar photovoltaic in Greece from 2013 to 2024*, Dostupno na: <https://www.statista.com/statistics/497570/electricity-production-from-solar-in-greece/> (pristupljeno 21. lipnja 2025).